

СВЕТСКИ ДЕН НА ДИЈАБЕТЕС

Што претставува Светскиот ден на дијабетес

Светскиот ден на дијабетес, кој се одбележува на 14 ноември, има за цел да ја подигне свеста за дијабетот и да поттикне превенција, рано откривање и правилно управување со оваа болест. Ова е глобален здравствен проблем, а овој ден е од особена важност за ширење на знаењето за превенцијата и управувањето со дијабетот.

Што е дијабетес

Дијабетесот е хронична, метаболна болест која се карактеризира со покачени нивоа на гликоза во крвта (или шеќер во крвта), што со текот на времето доведува до сериозно оштетување на срцето, крвните садови, очите, бубрезите и нервите.

Видови на дијабетес

Тип 1 дијабетес – Автоимуна состојба каде што телото не произведува инсулин, хормон кој е потребен за контрола на шеќерот во крвта.

Тип 2 дијабетес – Најчеста форма на дијабетес каде што телото не произведува доволно инсулин или не го користи правилно.

Гестациски дијабетес – Дијабет кој се појавува за време на бременост и обично исчезнува по породувањето.

Дијабетес тип 1, некогаш познат како јувенилен дијабетес или дијабетес зависен од инсулин, е хронична состојба во која панкреасот сам произведува малку или воопшто не произведува инсулин. Затоа пристапот до медицински третман, вклучително и инсулин, е од клучно значење за нивниот опстанок.

Дијабетот тип 2 е најчест обично кај возрасни, кој се јавува кога телото станува отпорно на инсулин или не произведува доволно инсулин. Во изминатите 3 децении, преваленцата на дијабет тип 2 драстично е зголемен во земјите од сите нивоа на приход.

Околу 422 милиони луѓе ширум светот имаат дијабетес, мнозинството живеат во земји со низок и среден приход, а 1,5 милиони смртни случаи директно се припишуваат на дијабетот секоја година. И новиот број на случаи и преваленцата на дијабетес постојано се зголемуваат во последните неколку децении. Светската здравствена организација (СЗО) има глобално договорена цел да се запре порастот на дијабетес и дебелина до 2025 година.

Заклучок

Светскиот ден на дијабетес е важен ден за сите нас за да ја зголемиме свеста и да ги поддржиме луѓето кои живеат со оваа болест. Сите можеме да помогнеме преку едукација, поддршка и промоција на здрави навики.

Подготви: Мирвете Бафтија, дипл. соц. работник во Одделение за социјална медицина, ноември, 2024 година

Извор: https://www.who.int/health-topics/diabetes#tab=tab_1